

## Rensema

Ik heb opgemerkt dat de Staat zorgvuldig met de financiën moet omgaan. Dat neemt niet weg dat ik vind dat de Nationale ombudsman wijze en kwalitatief goede beslissingen neemt. Er zou dan ook weinig aan de hand zijn als wij onbeperkt over middelen konden beschikken. Maar dat is helaas niet het geval in deze wereld. Wij vinden allemaal dat er meer blauw op straat moet komen, maar ondertussen schrijft de agent verhaaltjes over klachten die soms ten onrechte zijn ingediend. Daar zou de staatssecretaris toch oog voor moeten hebben. Dat is de andere kant van de medaille. De goede kant is vaak genoeg belicht. De staatssecretaris heeft dat zojuist voortreffelijk verwoord. Daar heb ik begrip voor, maar er moet ook begrip zijn voor die andere kant. Mijn conclusie is dat de ombudsman met ingetogenheid, soberheid, zonder expansiedrift en zonder reclame moet kunnen werken. Ik heb diverse columns van de ombudsman gelezen in een ochtendblad. Hij schreef die columns in zijn kwaliteit als ombudsman en ik vond dat eigenlijk niet nodig. Ook een jaarverslag van 500 bladzijden vind ik te veel van het goede. De rechterlijke macht zou ook zo'n dik jaarverslag kunnen schrijven over alle gevallen waarover een beslissing is gevallen. Mijn fractie handhaaft haar standpunt en is verder van mening dat kleine tot middelgrote plaatsen er verstandig aan doen om een onafhankelijke eigen kleine klachtencommissie in te stellen. Dat is goedkoper dan de ombudsman.

□

**Staatssecretaris Kohnstamm:** Voorzitter! De heer Stoffelen heeft aangegeven dat de ombudsman treedt in situaties waarin hij krachtens de wet terughoudend zou moeten zijn. Ik neem op zijn gezag aan dat dit waar is en ik vind dat ongewenst. Ik zal dit punt dan ook aan de ombudsman voorleggen en het lijkt mij goed als hij hierop zelf reageert. Tenslotte is het een publieke instantie die kan reageren op publieke uitingen. Ik stel het op prijs om van hem te vernemen wat zijn visie op het geheel is, dan kan de discussie over enige tijd doorgaan.

De heer **Stoffelen** (PvdA): Voorzitter! Ik heb het bij dit wetsvoorstel

aan de orde gesteld, omdat deze praktijk die ik meemaak, ook bij gemeenten zou kunnen voorkomen. Ik vermoedde al dat deze vraag geheel overbodig zou zijn, maar soms worden er vragen gesteld om het antwoord te horen dat men wil horen. Dat is helemaal gelukt. Het hoorde dus hier, maar ik heb het zelf ook bij het bureau van de ombudsman aan de orde gesteld.

**Staatssecretaris Kohnstamm:** Voorzitter! Ik zal mijn voornemen ten uitvoer leggen en de Kamer van de uitkomst van die gedachtewisseling op de hoogte stellen.

De heer Rensema kiest zijn eigen woorden, het zou te gek zijn als het anders zou zijn. Ik ben echt zeer overtuigd van een andere invalshoek in dit dossier. Grote delen van de praktijk van het klachtrecht hebben helemaal niets uitstaande met het bestuursrecht. In een heel groot deel van de gevallen gaat het niet om de beslissing als zodanig, maar klagen burgers bijvoorbeeld over de wijze van bejegening. Dat hoort niet thuis bij het bestuursrecht, want dat is niet onrechtmatig. Zelfs als je het toetst aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, is daar geen taak van de bestuursrechter. Als iemand gewoon onfatsoenlijk bejegend is, kan hij nergens anders terecht dan bij de interne klachtenregeling en ten slotte bij de Nationale ombudsman. Deze is essentieel voor de toets die de overheid nodig heeft voor de vraag in hoeverre zij zich goed heeft georganiseerd en op een fatsoenlijke wijze haar taken ten uitvoer legt.

De heer **Rensema** (VVD): Mijnheer de voorzitter! Er wordt gezegd dat de burger nergens anders heen kan, maar dat betwijfel ik toch. In de eerste plaats is er een interne klachtencommissie. Verder kan hij een brief schrijven naar de burgemeester, de minister, de Koningin of naar de Eerste Kamer. Het is niet helemaal waar dat de burger nergens anders heen kan.

**Staatssecretaris Kohnstamm:** Nee, maar de burger kan inderdaad nergens anders heen dan naar een totaal onafhankelijke organisatie, die zich krachtens wettelijke verplichting heeft toegelegd op het toetsen van dat soort klachten.

Ik herinner mij uit de tijd dat ik Tweede-Kamerlid was dat er altijd

een beetje strijd is tussen de commissie voor de verzoekschriften en de ombudsman. De commissie voor de verzoekschriften vindt dat de ombudsman eraf moet blijven, als zij ermee bezig is, en soms is het omgekeerd. Er is een kleine overlapping, veelal in fiscale zaken. In negen van de tien gevallen geeft de onafhankelijke klachtencommissie veel meer vertrouwen in de wijze waarop de overheid in brede zin opereert, dan enig ander instituut dat ik ken.

Ik zou het dus ook vanuit de optiek "kwaliteit van bestuur, kwaliteit van het optreden van de overheid" echt een fout voorbeeld vinden als daarbij gedacht zou worden aan een soort griffierecht. Ik geef de heer Rensema overigens toe dat die discussie hier en daar bij tijd en wijle is gevoerd. Het is dus geen onfatsoenlijke discussie. Dat bedoelde ik absoluut niet te zeggen. Ik vind echter ten principale dat een overheid een externe klachtvoorziening nodig heeft om zichzelf bij de les te houden. Daar zou naar mijn gevoel geen financiële bijdrage bij aan de orde moeten zijn.

Voorzitter! Ik heb goed geluisterd naar de heer Rensema. Hij heeft een aantal punten in tweede termijn herhaald. Hij heeft het volste recht om dat te vinden. Ik denk dat de Nationale ombudsman een ongelooflijk belangrijke bijdrage levert aan het vertrouwen dat burgers hebben in het functioneren van de niet-politieke overheid. Het is goed dat de Nationale ombudsman er is. Als ik kijk naar het functioneren van het instituut als zodanig, ook in de afgelopen jaren, dan zijn er, wat mij betreft, eigenlijk geen kritische kanttekeningen te maken. Ik vind dat het goed functioneert en in die zin verschil ik dus van mening met de heer Rensema.

De beraadslaging wordt gesloten.

Het wetsvoorstel wordt zonder stemming aangenomen.

Sluiting 22.10 uur

## Besluiten en ingekomen stukken

### Lijst van besluiten

De voorzitter heeft na overleg met het College van senioren besloten om de plenaire behandeling van de volgende wetsvoorstellen te doen

## Besluiten en ingekomen stukken

plaatsvinden op:  
16 juni 1998

Wijziging van een aantal onderwijswetten in verband met onder meer de invoering van het schoolplan, de schoolgids en het klachtrecht (25459);

Samenvoeging van de gemeenten Buren, Lienden en Maurik (25656);

Wijziging van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en van enige andere belastingwetten in verband met de fiscale begeleiding van de overgang van vermogen onder algemene titel bij rechtspersonen op de voet van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (25709);

Wijziging van de Algemene nabestaandenwet in verband met gebleken onbillijkheden (25900);  
23 juni 1998

Wijziging van de Wet op de loonbelasting 1964, de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en de Coördinatiewet Sociale Verzekering (aanpassing heffing ter zake van aandelenoptierechten) (25721);

Wijziging van de Faillissementswet in verband met de sanering van schulden van natuurlijke personen (22969);

Inwerkingtreding van en aanpassing van wetgeving aan de wijziging van de Faillissementswet in verband met de sanering van schulden van natuurlijke personen (Invoeringswet schuldsaneringsregeling natuurlijke personen) (23429);

Wijziging van enige onderdelen van het voorstel van wet tot wijziging van de Faillissementswet in verband met de sanering van schulden van natuurlijke personen (25672);

Voorstel van wet van het lid Verhagen tot wijziging van de Vreemdelingenwet (wettelijke vastlegging van de machtiging tot voorlopig verblijf) (24544);  
29/30 juni 1998

Privatisering Fonds Voorheffing Pensioenverzekering (Wet privatisering FVP) (25745).

### Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

1. de volgende door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aangenomen wetsvoorstellen:

Wijziging van de Wet toezicht effectenverkeer 1995 ter uitvoering van de richtlijn inzake de beleggerscompensatiestelsels (25623);

Wijziging van de Wet toezicht effectenverkeer 1995 met het oog op de ontwikkelingen in de organisatie van het toezicht op het effectenverkeer (25670);

Wijziging van de Gemeentewet, de Provinciewet en de Wet gemeenschappelijke regelingen (25766);

Tijdelijke regels in verband met de overgang naar de non-profitsector van zorginstellingen waarvan de werknemers deelnemen in de Stichting Pensioenfonds ABP (25767);

Wijziging van de Algemene bijstandswet in verband met de verlening van bijstand aan zelfstandigen, die zich uit hoofde van hun bedrijf of beroep tijdelijk in het buitenland bevinden (25822);

Wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering (enige delegatiebepalingen in het kader van de regeling van de terbeschikkingstelling) (25843);

Wijziging van de Wet van 16 december 1993 tot wijziging van de Wet op de belasting van personenauto's en motorrijwielen 1992 in verband met verruiming van het begrip personenauto's (Stb. 673) (beëindiging grootwagenparkregeling) (25904).

Deze wetsvoorstellen zullen in handen worden gesteld van de desbetreffende commissies;

2. de volgende regeringsmissives:

een, van de minister van Buitenlandse Zaken, ten geleide van de tekst van het verdrag tussen de regering van het Koninkrijk der Nederlanden en het Kabinet van Ministers van Oekraïne inzake technische en financiële samenwerking (griffiennr. 122060);

een, van alsvoren, inzake partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten, enerzijds, en Georgië, anderzijds; Brussel, 22 april 1996; Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten, enerzijds, en Armenië, anderzijds; Luxemburg, 22 april 1996; Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten, enerzijds, en Azerbeidzjan, anderzijds; Luxemburg, 22 april 1996; Partnerschaps- en Samenwerkingsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschappen en hun Lid-Staten, enerzijds, en de

Republiek Oezbekistan, anderzijds; Florence, 21 juni 1996 (griffiennr. 122075);

een, van alsvoren, ten geleide van het verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden, het Koninkrijk België en het Vlaams Gewest tot herziening van het Reglement ter uitvoering van artikel IX van het Tractaat van 19 april 1839 en van hoofdstuk II, afdelingen 1 en 2, van het Tractaat van 5 november 1842, zoals gewijzigd, voor wat betreft het loodswezen en het gemeenschappelijk toezicht daarop (Schelde-reglement); met bijlage; Middelburg, 11 januari 1995 (Trb. 1995, 48), alsmede een toelichtende nota bij dit verdrag (griffiennr. 122077);

een, van alsvoren, ten geleide van de op 21 juni 1998 te Florence tot stand gekomen Kaderovereenkomst voor samenwerking ter voorbereiding van een associatie van politieke en economische aard tussen de Europese Gemeenschap en haar Lid-Staten, enerzijds, en de Republiek Chili, anderzijds, als einddoel (Trb. 1996, 291), alsmede een toelichtende nota bij dit verdrag (griffiennr. 122078);

een, van alsvoren, ten geleide van het op 24 september 1997 te Canberra tot stand gekomen verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en Australië inzake het verrichten van betaald werk door gezinsleden van diplomatiek en consulaire personeel (Trb. 1997, 309), alsmede een toelichtende nota bij dit verdrag (griffiennr. 122079);

een, van alsvoren, inzake het voornemen tot het sluiten van de volgende uitvoeringsverdragen:  
a. Wijziging van een aantal reglementen behorende bij de op 20 maart 1958 te Genève tot stand gekomen Overeenkomst betreffende uitrustingsstukken en onderdelen van motorrijtuigen;

b. een administratief akkoord betreffende een project, te sluiten in het kader van de uitvoering van het raamverdrag inzake technische samenwerking met Nicaragua (Trb. 1992, 170) (griffiennr. 122099);

een, van alsvoren, ten geleide van de tekst van het Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Denemarken houdende bepalingen inzake de status van de brigadestaf van de "United Nations Stand-by Forces High Readiness Brigade" (Shirbrig) in Denemarken (griffiennr. 122093);